

MASTERS AND PhD RESEARCH

<https://doi.org/10.17721/2522-1272.2025.87.8>

Media Representation of LGBTQ+ People in Ukrainian and International Studies: A Systematic Literature Review

Leonid Polishchuk

National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine

This systematic literature review addresses a gap in the comparison of media representations of LGBTQ+ people in Ukrainian and international studies, focusing on common trends, differences, and challenges in theoretical approaches, methodologies, and results. It examines increasing visibility, stereotypes, hate speech, the role of digital technologies, and ethical aspects in shaping societal perceptions of gender and sexual diversity, with an emphasis on cultural, socio-political, and methodological distinctions. The review adheres to PRISMA 2020 guidelines. The scope encompasses peer-reviewed scholarly articles, monographs, dissertations, abstracts of dissertations, and peer-reviewed book chapters. An initial search in Google Scholar, Web of Science, Scopus, and Ukrainian repositories identified 517 publications; after screening titles, abstracts, and full texts, 51 sources were included in the final analysis. The period covered spans from 2013 to July 2025. Key findings indicate that LGBTQ+ visibility in media is rising, yet representations remain often stereotypical and negative, featuring hate speech and inadequate attention to identities such as lesbians, bisexuals, and transgender individuals. International studies utilize queer theory, frame analysis, and critical media theory to highlight societal impacts. In the Ukrainian context, geopolitical influences, limited visibility, and evolving narratives during crises prevail. Comparative analysis reveals geographical and cultural imbalances, underscoring the need for ethical standards to promote inclusivity. Recommendations: strengthen empirical research and ethical practices.

Keywords: media representation, LGBTQ+, systematic literature review, media, comparative research, content analysis, queer theory

Citation: Поліщук, Л. (2025). Медіареєзентація ЛГБТК+ людей в українських і міжнародних дослідженнях: систематичний огляд літератури. *Наукові записки Інституту журналістики*, 87 (2), 98–113. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2025.87.8>

Copyright: © 2025 Леонід Поліщук. This is an open-access draft article distributed under the terms of the **Creative Commons Attribution License (CC BY)**. The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

ДОСЛІДЖЕННЯ МАГІСТРІВ І АСПІРАНТІВ

Медіарепрезентація ЛГБТК+ людей в українських і міжнародних дослідженнях: систематичний огляд літератури

Леонід Поліщук

Національний університет «Києво-Могилянська академія», Україна

Цей систематичний огляд літератури заповнює прогалину в порівнянні медіарепрезентації ЛГБТК+ людей в українських та міжнародних дослідженнях, фокусуючись на спільних тенденціях, відмінностях та викликах у теоретичних підходах, методологіях і результатах. Дослідження спрямоване на аналіз зростання видимості, стереотипів, мови ворожнечі, ролі цифрових технологій та етичних аспектів у формуванні суспільних уявлень про гендерну та сексуальну різноманітність, із акцентом на культурні, соціально-політичні та методологічні відмінності. Огляд проведено відповідно до PRISMA 2020. Корпус літератури охоплює рецензовані наукові статті, монографії, дисертації, автореферати та розділи книг. Первинний пошук у базах даних Google Scholar, Web of Science, Scopus та українських репозиторіях виявив 517 публікацій; після відбору за заголовками, анотаціями та повними текстами до фінального аналізу включено 51 джерело. Період охоплення – з 2013 року по липень 2025 року. Загальні висновки: видимість ЛГБТК+ у медіа зростає, але репрезентація часто стереотипна, негативна, з мовою ворожнечі та недостатньою увагою до певних ідентичностей (лесбійок, бісексуальних та трансгендерних людей). Міжнародні дослідження застосовують квір-теорію, фрейм-аналіз та критичну теорію медіа, підкреслюючи вплив на суспільне сприйняття. В українському контексті домінують геополітичні впливи, обмежена видимість та еволюція наративів під час криз. Порівняльний аналіз виявляє географічні та культурні дисбаланси та потребу в етичних стандартах для інклюзивності. Рекомендації: посилити емпіричні дослідження та етичні практики.

Ключові слова: медіарепрезентація, ЛГБТК+, систематичний огляд літератури, медіа, порівняльне дослідження, контент-аналіз, квір-теорія

Медіарепрезентація ЛГБТК+ (де Л – лесбійки; Г – геї; Б – бісексуальні люди; Т – трансгендерні люди; К – квір, загальний термін для ідентичностей, що не є гетеросексуальними чи цисгендерними; та + – символ, що охоплює всі інші гендерні ідентичності та сексуальні орієнтації) відіграє ключову роль у формуванні соціальних уявлень про гендерну та сексуальну різноманітність, впливаючи на сприйняття молоддю власної ідентичності та майбутніх перспектив (McInroy & Craig, 2016). Відсутність або спотворене висвітлення ЛГБТК+ людей у традиційних медіа сприяє їхній маргіналізації та підтримує негативні стереотипи (Gross, 2001). Згідно з теорією «символічного знищення», відсутність або виключно негативне зображення певних груп у медіа може сприяти їхній соціальній маргіналізації, обмежуючи їхню видимість і суспільну значущість (Gerbner & Gross, 1976).

Леонід Поліщук <https://orcid.org/0000-0002-7835-2124>

Цю статтю було опубліковано спочатку онлайн 05 жовтня 2025 року. Статтю виконано в межах навчання на PhD-програмі «Медіа та комунікації» за спеціальністю 061 – Журналістика на базі Могилянської школи журналістики, факультету соціальних наук і соціальних технологій Національного університету «Києво-Могилянська академія». Дослідження та написання статті не фінансувалися жодною установою. У статті використано відкриті джерела з вільним доступом, дозвіл на використання даних не потрібен. Листування щодо цієї статті слід надсилати на адресу Леоніда Поліщука: leonid.polishchuk@ukma.edu.ua

Міжнародні дослідження (Randev, 2022; Cao et al., 2022; Payne, 2024) підкреслюють ключову роль медіа у формуванні ідентичності ЛГБТК+ людей та суспільного ставлення до них. Зокрема, Dr. Divya Jyoti Randev (2022) зазначає, що медіа впливають не лише на видимість, а й на самосприйняття та почуття приналежності ЛГБТК+ спільноти. Siyuan Cao та ін. (2022) вказують, що фільми та телебачення формують розуміння громадськістю питань ЛГБТ через складні, проте здебільшого трагічні наративи, які відображають суспільні стереотипи та тиск. Robert Payne (2024) наголошує, що сучасний медіадискурс сприяє розширенню розуміння гендерної та сексуальної різноманітності, вказуючи на позитивний зсув до інклюзивності. Аналіз цих досліджень підтверджує значущість медіа у формуванні ідентичності та суспільних уявлень про ЛГБТК+.

Медіапредставлення ЛГБТК+ осіб в українських дослідженнях характеризується складною взаємодією між видимістю, конструюванням наративів та соціально-політичним контекстом. Yuliia Soroka та ін. (2022) зауважили, що українські ЗМІ (Засоби масової інформації) увічнюють формульовані історії, які відображають соціальну гомофобію та трансфобію, насамперед під впливом зовнішніх геополітичних наративів. Згідно з дослідженням Василя Малікова (2020), вивчення ЛГБТ-спільнот в Україні вимагає етичних підходів, включаючи довіру, конфіденційність та недискримінацію, для ефективного вирішення соціально-культурних, економічних, медичних та правових питань. Oksana Zhuravska & Olena Rosinska (2022) додають, що українські онлайн-ЗМІ демонструють обмежене висвітлення питань ЛГБТ-спільноти під час криз, підкреслюючи соціальну невидимість певних категорій громадян. Аналіз українських досліджень з цієї тематики підкреслив, що висвітлення інформації про ЛГБТК+ осіб вимагає етичних підходів та наразі залишається обмеженим в українському дискурсі.

Попри значну кількість наукових досліджень медіарепрезентації ЛГБТК+ людей, існує помітна прогалина в систематичному зіставленні та порівнянні міжнародного та українського контекстів, що обмежує розуміння культурних, соціально-політичних та методологічних відмінностей у формуванні суспільних уявлень про гендерну та сексуальну різноманітність. **Метою** цього дослідження є заповнення цієї прогалини через проведення систематичного огляду літератури, спрямованого на виявлення спільних тенденцій, відмінностей та ключових викликів у теоретичних підходах, методологіях і результатах досліджень медіарепрезентації ЛГБТК+ спільнот, з акцентом на зростання видимості, проблеми стереотипів, мови ворожнечі, ролі цифрових технологій та етичних аспектів у міжнародному та українському науковому дискурсі. Для реалізації мети було поставлено такі **завдання**: проаналізувати ключові теоретичні підходи та методології, що застосовуються в міжнародних дослідженнях медіарепрезентації ЛГБТК+ людей, з акцентом на їхню еволюцію та вплив на суспільне сприйняття; дослідити специфіку медіарепрезентації ЛГБТК+ спільнот в українському науковому та медійному просторі, враховуючи стереотипи, мову ворожнечі, геополітичні впливи та роль онлайн-простору; здійснити порівняльний аналіз міжнародного та українського досвіду медіарепрезентації ЛГБТК+ людей, включаючи оцінку географічних, культурних і ідентифікаційних дисбалансів, динаміки змін у медіаландшафті та етичних аспектів.

Метод

Це дослідження являло собою систематичний огляд літератури, проведений відповідно до рекомендацій PRISMA 2020 (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) (Page et al., 2021). Обсяг літератури охоплював рецензовані наукові статті з журналів, монографії, дисертації та автореферати дисертацій, розділи книг, що пройшли наукове рецензування. Неопубліковані анотації не включалися до огляду. З метою забезпе-

чення актуальності результатів огляду до аналізу включалися дослідження, присвячені медіарепрезентації ЛГБТК+ людей, опубліковані в період із 2013 року по липень 2025 року включно. Загальна кількість елементів, включених до фінального аналізу, становила 51 джерело.

Пошук літературних джерел здійснювався в провідних наукометричних базах даних, включаючи Google Scholar, Web of Science, Scopus, а також в українських наукових репозиторіях та бібліотеках (зокрема, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського). Штучний інтелект не використовувався для пошуку літератури; весь процес проводився вручну дослідником завдяки пошуковим системам баз даних, щоб уникнути перекручених чи неправдивих даних, а також неіснуючих робіт. Ключові слова включали: «медіарепрезентація ЛГБТК+», «ЛГБТК+ в медіа», «українські медіа ЛГБТК+», «гендер і медіа Україна», «сексуальні меншини медіа» та їх англomовні відповідники. Додаткові ключові слова, що відображали основні теоретичні підходи: «квір-теорія», «фрейм-аналіз», «критична теорія медіа», «соціальні репрезентації», «дискурс-аналіз», «контент-аналіз» тощо. Відбір джерел здійснювався на основі їхньої релевантності темі дослідження, академічної якості (рецензовані статті, монографії, дисертації) та доступності.

Критерії включення передбачали наукові статті (рецензовані); монографії; дисертації та автореферати дисертацій; розділи книг, що пройшли наукове рецензування; а також матеріали конференцій із науковою цінністю, що визначалася за наявністю рецензування, методологічної строгості та релевантності до теми (наприклад, опубліковані в рецензованих збірниках або з підтвердженою науковою значущістю). Дослідження повинні містити кількісні або якісні дані про релевантні результати медіарепрезентації ЛГБТК+, враховувати як міжнародний, так і український контексти, а також застосовувати теоретичні підходи, такі як квір-теорія, фрейм-аналіз, критична теорія медіа та методи аналізу медіа (контент-аналіз, дискурс-аналіз тощо). Джерела повинні бути доступні переважно англійською та українською мовами.

Критеріями виключення були ненаукові публікації, класифіковані відповідно до рекомендацій PRISMA 2020 як джерела без рецензування та академічної глибини (наприклад, блог-пости, новинні статті без аналітики, есе без емпіричних даних, художня література); матеріали низької академічної якості або без належного рецензування; джерела, що не мають прямого стосунку до медіарепрезентації ЛГБТК+ або не надають глибинного аналізу теми. Процес відбору включав початкове сканування заголовків та анотацій для визначення потенційно релевантних джерел, за яким слідував повний перегляд тексту для остаточного рішення про включення або виключення.

Відбір джерел здійснювався відповідно до рекомендацій PRISMA 2020 (Page et al., 2021). На першому етапі було проаналізовано всі знайдені публікації за заголовками та анотаціями; первинний пошук виявив 517 публікацій. Другий етап полягав у детальному відборі за повним текстом: відібрані джерела були завантажені та проаналізовані відповідно до критеріїв включення та виключення. Після вивчення повних текстів до фінального якісного аналізу включено 51 джерело. Для управління джерелами використовувався Zotero, що дозволило систематизувати публікації та усунути дублікати.

Аналіз відібраних джерел проводився шляхом тематичного синтезу із поєднанням контент-аналізу, дискурс-аналізу, квір-теорії, фрейм-аналізу, критичної теорії медіа. Кожна публікація була детально вивчена з метою ідентифікації: ключових теоретичних підходів, що застосовуються авторами; використовуваних методологій та аналітичних інструментів; основних висновків щодо медіарепрезентації ЛГБТК+ спільноти; виявлених проблем, викликів та прогалин у дослідженнях; тенденцій та змін у висвітленні ЛГБТК+ тематики з часом; специфічних особливостей українського контексту порівняно з міжнародним досвідом.

Особливу увагу було приділено порівняльному вивченню міжнародних і українських досліджень з метою виявлення спільних тенденцій, відмінностей та унікальних викликів. Отримані результати систематизовано у вигляді таблиць та текстового опису, що дало змогу окреслити ключові аспекти, проблемні моменти, прогалини й надати рекомендації щодо медіарепрезентації ЛГБТК+ у міжнародному та українському науковому середовищі.

Із відібраних досліджень за допомогою моделі PICO було екстраговано релевантну інформацію. Ця інформація включала: P (Population/Phenomenon of Interest – Популяція/Феномен, що цікавить): Репрезентація ЛГБТК+; I (Intervention/Exposure – Втручання/Вплив): Медіаконтент і медіапрактики (репрезентація, фреймінг, видимість, мова ворожнечі тощо); C (Comparison – Порівняння): Міжнародний досвід (глобальний контекст) порівняно з українським контекстом; O (Outcome – Результат): Виявлення теоретичних підходів, методологій, викликів медіарепрезентації ЛГБТК+ людей.

Інтерпретація отриманих результатів здійснювалася через синтез виявлених тем, моделей та розбіжностей у медіарепрезентації ЛГБТК+ людей. Застосовувався індуктивний підхід, де результати якісного змістового аналізу порівнювалися з ключовими положеннями теорій, що дозволило глибше осмислити виявлені тенденції та їхній вплив на суспільне сприйняття. Особливий акцент робився на виявленні гендерних дисбалансів, поширеності мови ворожнечі та динаміки змін у висвітленні ЛГБТК+ тематики з огляду на соціокультурні та політичні контексти як в Україні, так і у світі.

Результати та обговорення

Міжнародні дослідження медіарепрезентації ЛГБТК+ людей представляють широкий спектр теоретичних підходів, присвячених осмисленню ЛГБТК+ спільнот. Квір-теорія є одним із підходів критичного аналізу, що сформувалась у 1990-х роках як радикальний інтелектуальний рух проти усталених категорій і норм. Вона використовує інструменти деконструкції бінарних опозицій (чоловік/жінка, гетеросексуал/гомосексуал) і спрямована на викриття циснормативних наративів, тобто тих, які припускають і привілейовують цисгендерність – відповідність гендерної ідентичності присвоєній статі при народженні – як універсальну норму, у культурі та медіапросторі (Butler, 1990; Sedgwick, 1990).

Квір-теоретики Peter Coviello (2025), Rafael Ventura (2019), Anderson Hewitt (2018), David Lee Carlson (2014) та інші досліджували, як медіа або підтримують, або підривають гетеронормативні та циснормативні припущення, висвітлюючи їхні ідеологічні основи та вплив на суспільне сприйняття. Аналіз ЛГБТК+ спільнот через призму квір-теорії кинув виклик жорстким, нормативним конструкціям сексуальності та гендеру, підкреслюючи їхню плинність та соціальну сконструйованість, а не біологічну детермінованість.

Згідно з позицією Anderson Hewitt (2018), квір-теорія просуває ідею про те, що категорії сексуальної та гендерної ідентичності є соціально побудованими, а не просто біологічно визначеними. Це означає, що «нормальність» гетеросексуальності та цисгендерності не є природним станом, а результатом історичних, культурних та соціальних процесів. Відповідно, квір-теорія викриває механізми, за допомогою яких суспільство встановлює ці норми та маргіналізує тих, хто від них відхиляється. Це дозволяє тонко зрозуміти складності досвіду ЛГБТК+ людей, які існують на перетині різних ідентичностей та систем пригнічення. Peter Coviello (2025) у своєму аналізі перетину квір-теорії з мормонськими дослідженнями підкреслив історичні заплутаності сексуальності, раси та релігійної ідентичності, демонструючи, як квір-теорія допомагає осмислити унікальні досвіди маргіналізації на цих перетинах. Автор виокремив концепцію «квір-світотворення», де маргіналізовані спільноти створюють власні соціальні структури та стосунки у відповідь на суспільну ворожість. Разом із тим Rafael Ventura (2019) зазначає, що зображення ЛГБТ у медіа можуть істотно

впливати як на широку аудиторію, формуючи ставлення до квір-ідентичностей, так і на самих ЛГБТ-людей – сприяючи формуванню позитивної самоідентичності або, навпаки, посилюючи відчуття маргіналізації у випадку негативних або стереотипних репрезентацій.

Систематичні огляди літератури, як-от Gao Yuan та ін. (2025), підкреслюють, що стрімінгові платформи, такі як Мах (колишній HBO Max), значно розширюють доступність і різноманітність репрезентації ЛГБТК+ у фільмах та серіалах, сприяючи нормалізації наративів, зменшенню упереджень і формуванню емпатії серед аудиторії. Водночас GLAAD (2025) фіксує зниження загальної інклюзивності фільмів 2024 року до 23,6% (порівняно з 27,3% у 2023 році; GLAAD, 2024), що містять ЛГБТК+ персонажів, з недостатньою увагою до трансгендерних людей. Аналогічно, María-José Higuera-Ruiz & María González-Corisco (2025) в аналізі 71 персонажа на платформі Мах виявили домінування архетипів «звичайної людини» (21%), «бунтаря» (18%) та «коханця» (17%), переважно серед молодих (60% віком 19–34 роки) цисгендерних гомосексуальних (49%) або бісексуальних (37%) персонажів, а також значну частку транс- та небінарних людей (19%), що вказує на зсув від стереотипів до нюансованої видимості. Lillian Joy Myers (2025), спираючись на теорії репрезентації та культивативії, демонструє, що така автентична репрезентація в мейнстрімових медіа посилює емпатію, зменшує стереотипи та покращує самоідентифікацію серед молоді (18–26 років), з вищим емоційним впливом на ЛГБТК+ глядачів. У контексті соціальних мереж Matthew N Berger та ін. (2022) підтверджують їхню роль у підтримці психічного здоров'я ЛГБТК+ молоді завдяки анонімності та онлайн-спільнотам, тоді як Tingting Yan (2025) виділяє три ключові теми в медійному висвітленні ЛГБТК-інфлюенсерів у Китаї – заклики до свободи й рівності, зростання соціальної відкритості та толерантності, підвищення обізнаності з ЛГБТК-культурою, – що відображає перехід до позитивнішого сприйняття та зростання суспільного прийняття ЛГБТК-спільнот.

Фрейм-аналіз є одним із ключових методологічних інструментів у дослідженнях медіа-репрезентації. Він дозволяє глибоко зрозуміти, яким чином медіа «обрамляють» (*framing*) певні теми, події та соціальні групи, тим самим впливаючи на їхнє сприйняття аудиторією. Цей підхід ґрунтується на припущенні, що медіа не просто відтворюють реальність, а активно її конструюють, акцентуючи певні аспекти й водночас мінімізуючи або ігноруючи інші (Entman, 1993). Попередні емпіричні дослідження підтверджують, що медійне фреймування ЛГБТ+ спільноти не є нейтральним, а справляє відчутний вплив на громадське сприйняття та політичну підтримку відповідних правових ініціатив. Зокрема, Stephen M. Engel (2013) у контексті США показує, що після рішення у справі *Lawrence v. Texas* 2003 року, яке декриміналізувало гомосексуальні стосунки, у публічному дискурсі відбулося зсування рамки – від питань кримінального переслідування до дебатів навколо шлюбної рівності. Така зміна, описана як *spillover framing*, не лише переорієнтувала увагу громадськості, але й парадоксально знизила підтримку інших форм захисту прав ЛГБТ+, оскільки сприймалася як занадто радикальна.

У європейському контексті, Laura Jacobs & Cecil Meeusen (2020), спираючись на тридцятирічний контент-аналіз фламандських телевізійних новин, ідентифікували чотири домінантні фрейми репрезентації: «рівність прав», «віктимізація», «девіація» та «нормалізація». Хоча з часом фрейми девіантності поступалися місцем фреймам рівності, дослідження виявило низку структурних дисбалансів: наприклад, ЛГБТ-люди здебільшого постають як об'єкти, а не суб'єкти новин, а негативне тональне забарвлення зберігалось вищим за позитивне протягом більшої частини періоду. Обидва дослідження узгоджено свідчать про те, що фреймування не лише віддзеркалює існуючі суспільні настрої, а й безпосередньо сприяє формуванню нормативних уявлень про легітимність ЛГБТ+ спільноти та кордони їхньої видимості в публічному просторі. Проте, за словами Teun A van Dijk (2023), поняття фрейму

в дослідженнях соціальних рухів є теоретично й методологічно нечітким, а тому малопридатним для емпіричних досліджень. Автор рекомендує замість нього використовувати точніші поняття з когнітивістики, лінгвістики та аналізу дискурсу, які краще пояснюють комунікаційні стратегії соціальних рухів.

Результатом цього дослідження стало спостереження зсуву у фреймах та дискурсах, що використовуються для обговорення ЛГБТК+ питань. Попри те, що негативні та стигматизуючі фрейми все ще існують, особливо в консервативних медіа, спостерігається тенденція до зростання кількості наративів, що фокусуються на нормалізації, правах людини, різноманітності та інклюзії. У дослідженнях філіппінського студентського активізму (Labor & San Pascual, 2022) та студентських медіа (Rodriguez et al., 2025) спостерігається тенденція формування репрезентацій ЛГБТКІА+ у ширших рамках прав людини та інклюзивності. Jonalou S. Labor & Ma. Rosel S. San Pascual (2022) аналізують, як діяльність студентської ЛГБТКІ-організації UP Babaylan базується на дискурсах рівності й свободи, адаптованих до локального соціокультурного контексту. Rafael Rodriguez та ін. (2025), досліджуючи студентські публікації, виявляють, що ці медіа є значущим простором для конструювання дискурсів інклюзії, гендерної різноманітності та соціального прийняття, при цьому враховують вплив культурних норм і редакційних обмежень. Обидва дослідження підтверджують, що студентський активізм і медіапрактики слугують платформою для вираження складної взаємодії між ідентичністю, соціальною приналежністю та політичним визнанням.

Дослідження Jen M. Self (2015) демонструє зрушення в теоретичному дискурсі ЛГБТ-центрів в американських університетах – від рамок політики ідентичності та мультикультуралізму до критичної інтерсекційної парадигми, що спрямована на деконструкцію есенціалізованих уявлень про ідентичність та спротив взаємопов'язаним системам гноблення. Michel Anteby & Caitlin Anderson (2014), у свою чергу, пропонують критичний огляд академічних досліджень ЛГБТ у сфері організаційної поведінки, виокремлюючи чотири домінуючі аналітичні рамки: «медичної патологізації», «девіантної соціальної ролі», «колективної ідентичності» та «соціальної відмінності». Якщо перше дослідження зосереджене на зміні ідеологічного контексту, то друге – на переосмисленні теоретичних схем, через які науковці конструюють сексуальність у дослідженнях. Отже, обидва підходи вказують на потребу глибшої критичної рефлексії щодо методів і уявлень, якими оперує академічне знання про ЛГБТК+.

Теорія критичних медіадосліджень наголошує на подвійному впливі засобів масової інформації: вони можуть як посилювати негативні стереотипи про ЛГБТК+ спільноту, так і створювати простір для самопредставлення та розширення її голосів (Boisvert, 2023). Аналіз ганських новинних медіа свідчить про домінування упереджених дискурсів, що маргіналізують ЛГБТ-людей через конструювання їх як аморальних, патологізованих та чужих, що спричиняє соціальне відчуження та моральну паніку (Nartey, 2021). У рамках теорії соціальних репрезентацій гендерний бінаризм і гетеронормативність залишаються провідними тематичними рамками, у межах яких сексуальні меншини часто фіксуються як «інші» через процеси гендерної компартименталізації, дегуманізації та суб'єктифікації, причому останній процес є ключовим для соціального прийняття ЛГБТ-спільноти (Ferrari & Mancini, 2020).

Зокрема, дослідження репрезентації ЛГБТ в новинах Сінгапуру за 2010–2020 роки на основі корпусу з 400 мільйонів слів, виявило дисбаланс у вживанні термінів: «гей» зустрічався найчастіше, перевищуючи частоту згадок «лесбійок», «бісексуальних людей» та «трансгендерних людей». При цьому позначення «ЛГБТ» переважно вживали в правовому контексті; «лесбійки» асоціювалися з сенсаційним кінематографом; «гей» – зі злочинами на ґрунті ненависті; «бісексуальні люди» – з результатами опитувань населення; а «трансгендерні люди» – з темами переходу, соціального відчуження та самогубств (Ng et al., 2024).

Отримані результати підкреслюють важливість різноманітного й адекватного висвітлення ЛГБТК+ у медіа, уникаючи монотонних чи стереотипних репрезентацій.

Питання медіарепрезентації ЛГБТК+ осіб впливає на формування суспільної думки, подолання стереотипів та упереджень, а також сприяє утвердженню прав людини. В українському контексті, де ставлення до ЛГБТК+ спільноти залишається неоднозначним, а правовий захист ще не є досконалим, медіа стали засобом презентації гендерних та сексуальних ідентичностей суспільству. Українські наукові дослідження цієї теми (Malikov, 2020; Soroka et al., 2022; Teteriuk, 2016; Shevtsova, 2020) є відносно недавніми, але активно розвиваються, відображаючи суспільні трансформації та глобальні тенденції. Тож українська наукова думка щодо медіарепрезентації ЛГБТК+ людей охоплює кілька взаємопов'язаних аспектів, відзначаючи як системні проблеми, так і певні позитивні зрушення.

Вивчення історії ЛГБТ-спільнот в Україні вимагає етичних підходів, включаючи довіру, конфіденційність та недискримінацію, для ефективного вирішення соціально-культурних, економічних, медичних та правових питань (Malikov, 2020). Дослідження Yuliia Soroka та ін. (2022a) виявляє, що в українських медіа теми, пов'язані з лесбійками, бісексуальними людьми, квір-жінками (ЛБК) та трансгендерними людьми, представлені переважно через стереотипні «формульні наративи», які відображають зовнішній, неавтентичний погляд і спрощують складність цих ідентичностей. Зазначається, що українські національні медіа практично не продукують власний контент із цих питань; натомість основна частка дискурсів походить від ЗМІ, які спонсоруються Росією або США. Проросійські або олігархічні медіа відтворюють гомофобні формули, які позиціонують ЛГБТК+ спільноту як «чужих», натомість американські часто акцентують на образах «героїзму» ЛГБТК+, пов'язаних із процесами європеїзації та американізації. Такі формульні історії слугують геополітичним інструментом, в якому голос локальних ЛГБТК+ спільнот України губиться і замінюється наративами глобальних наддержав, що підтримують «холодну війну». Водночас справжнє самоусвідомлення й активність ЛГБТК+ українців більше проявляється в локальних соцмережах, а не у великих міжнародних ЗМІ. Автори підкреслюють важливість відновлення справжнього голосу українських ЛГБТК+ як частини ширшої боротьби за національний суверенітет та соціальну справедливість, особливо в контексті триваючої російської агресії (Soroka et al., 2022a; Soroka et al., 2022b).

Після Євромайдану та початку війни на Донбасі у 2014 році дослідницька увага до ЛГБТК+ спільноти в Україні суттєво зросла, що відображає ширші політичні та соціальні трансформації в країні. Одним із ключових внесків у вивчення змін ЛГБТК+ політики в Україні є робота Maria Teteriuk (2016), яка аналізує КиївПрайд як емблематичний приклад еволюції публічного дискурсу та стратегій ЛГБТ-руху до і після подій Євромайдану. Авторка, спираючись на комплексний аналіз медіаматеріалів, політичних документів та дописів у соціальних мережах за 2013–2016 роки, а також на власний досвід участі в КиївПрайді 2015 року, показує, що медіарепрезентація ЛГБТ стала значно різноманітною й більш помітною. Зокрема, незалежні та проєвропейські медіа, такі як «Громадське ТБ», «Українська Правда» та «Радіо Свобода», продемонстрували підтримку ЛГБТ-активізму та одностайно засудили праворадикальні напади на прайди, що свідчить про часткове зрушення суспільного дискурсу щодо прав сексуальних меншин (Teteriuk, 2016). Водночас, Тетяна Кузнецова (2020), аналізуючи одеські медіа, зазначила, що найактивніше образлива та некоректна лексика була спрямована саме проти представників ЛГБТ-спільноти. Найпоширенішими порушеннями стали трансляція й тиражування негативних стереотипів, позиціонування ЛГБТ як джерела загрози, а також ствердження їх неповноцінності та моральних недоліків. Ці практики супроводжувалися некритичним відтворенням ксенофобних висловлювань і формували сприятливі умови для легітимізації мови ворожнечі в медіапросторі.

Maryna Shevtsova (2020) зауважила, що ЛГБТІ-рух в Україні досяг деяких політичних цілей (зокрема, внесення змін до законодавства та проведення мирних Маршів рівності в Києві), але водночас важливу роль у формуванні громадської думки про ЛГБТІ відіграють саме медіа, значна частина яких підконтрольна олігархічним і політичним групам. Дослідниця зазначає, що відсутність незалежних загальнонаціональних ЗМІ сприяла поширенню гомофобної риторики, що мала негативний вплив на ставлення суспільства до ЛГБТІ (Shevtsova, 2020). Ця динаміка свідчить про складність і поляризацію суспільного ставлення, що безпосередньо впливає на медіарепрезентацію.

Як зазначили Olga Plakhotnik & Maria Mayerchuk (2023), Марші КиївПрайд мають неоднозначний вплив на ширші ЛГБТ-спільноти в Україні. Визнаючи їхній вплив на громадську думку, дискурс у медіа та членів ЛГБТ-спільноти, авторки пропонують критичний погляд на КиївПрайд як засіб і наслідок колоніальної геополітики визволення, що сприяє створенню лояльних громадян, чия сексуальність стає інструментом лояльності. Цей аналіз показує, що навіть події, спрямовані на підвищення видимості, набувають складних інтерпретацій у геополітичних і соціокультурних контекстах, що, своєю чергою, впливає на їхнє медійне висвітлення.

З розвитком цифрових технологій українські дослідники, зокрема Надія Лисиця та ін. (2023), більше звертають увагу на онлайн-простір. Соціальні мережі сприяють виходу із соціальної ізоляції для стигматизованих груп, зокрема представників ЛГБТ-спільноти, надаючи їм можливість для комунікації, самопрезентації та пошуку однодумців, що робить ці платформи ефективним інструментом соціальної інклюзії (Лисиця та ін., 2023). У дослідженні Michael Coker та ін. (2023) вказано, що користувачі соціальних мереж ЛГБТК+ сприймають соціальні медіа як можливість справжньої самопрезентації за допомогою таких можливостей, як персоналізація та анонімність, попри напруженість щодо редагування та конфіденційності, які можуть гальмувати автентичність. Ця подвійність підкреслює значну роль соціальних медіа в самопредставленні для громади. Зокрема, небінарні та трансгендерні люди активно використовують соціальні медіа для спільної побудови альтернативних гендерних втілень, сприяючи одноранговій підтримці та само зміцненню гендерної ідентичності (Avenant, 2024).

Результати дослідження О. Ryzhko (2023) показали, що українські підлітки вважають, що ЛГБТКІА+ спільнота має бути представлена в підлітковій літературі, причому 96,6% вважають, що вона має бути збалансованою та пропагувати усвідомленість, толерантність та самоприйняття. Це свідчить про запит з боку молодшого покоління на більш інклюзивний та реалістичний образ ЛГБТК+ людей, що контрастує з частою застарілою репрезентацією в традиційних медіа.

Багато наукових робіт (Serafin & Hrytsiv, 2022; Kasianczuk, 2022; Лисиця та ін., 2023) зосереджуються на аналізі мови, що використовується українськими медіа. Зокрема, у публікаціях та коментарях часто зустрічається гомофобна та трансфобна лексика, маніпулятивні наративи, «сенсаційність» та «жовтизна». Акцент на скандальних аспектах, кримінальних подіях або особистому житті, що відволікає від питань прав людини та системних проблем. Згідно з дослідженням Maksym Kasianczuk (2022), мова ворожнечі виникала в контексті як публічних, так і внутрішніх дій ЛГБТ-спільноти та супроводжувалася закликами до насильства або самим насильством. Більш виражена мова ворожнечі була характерною для анонімних інтернет-коментаторів. Дослідження Serafin Anastasiia & Hrytsiv Nataliia (2022) показало, що як в англомовному, так і в україномовному медіадискурсі простежується тенденція до використання більш інклюзивної лексики, зокрема щодо старших людей та представників ЛГБТ+ спільноти. Щодо опису ЛГБТ+, автори зазначають, що переклад відповідної лексики з англійської на українську часто здійснюється через трансформації транскодування або запозичення (наприклад, *queer* – *квір*, *transgender* – *трансгендер*). У

сфері інклюзивної мови виявлено, що англійська мова допускає як підхід «спочатку людина» (*person-first language*), так і «ідентичність на першому місці» (*identity-first language*), тоді як в українській переважно використовується лише перший варіант, оскільки другий може мати негативні конотації (Serafin & Hrytsiv, 2022). Maksym Karpovets та ін. (2022) зазначили, що ЛГБТ-тематика доволі табуована, стигматизована, потребує обізнаності та компетентності автора для адекватного подання інформації в медіа.

У контексті аналізу мови та наративів в українських медіа, дослідження Леоніда Поліщука (2025) на прикладі найпопулярнішого телеграм-каналу «Труха ⚡ Україна» ілюструє динаміку трансформації репрезентації ЛГБТК+, де до повномасштабної війни домінували наратив загрози традиційним цінностям, наратив карикатуризації ЛГБТК+ як абсурдних фігур, наратив зовнішньої ідеологічної інтервенції та наратив соціальної небезпеки та дестабілізації, подібно до виявлених маніпулятивних патернів у традиційних медіа (Kasianczuk, 2022; Serafin & Hrytsiv, 2022). Тоді як у період повномасштабного вторгнення спостерігається зниження негативної тональності з 57,5% до 40% та поява нормалізаційно-легітимувального наративу, хоча конфліктні та стигматизуючі тенденції зберігаються, зокрема стигматизація трансгендерних осіб і геїв через наратив дискредитації ЛГБТК+ через сатиру та іронію, наратив загрози та переслідувань ЛГБТК+, а також наратив, де трансгендерні люди як образ небезпеки та неприродності, що супроводжується порушеннями журналістських стандартів об'єктивності й гуманності (Поліщук, 2025). Доповнюючи висновки Надії Лисиці та ін. (2023) щодо ролі онлайн-простору в соціальній інклюзії, аналіз Леоніда Поліщука (2025) підкреслює, як повномасштабна війна каталізує часткову еволюцію медіанаративів, сприяючи зменшенню маргіналізації, але не усуваючи глибоко вкорінених упереджень, що контрастує з позитивним сприйняттям соціальних медіа як інструменту самопідтримки в дослідженнях Michael Coker et al. (2023) та Shell Avenant (2024). На відміну від акценту на толерантності в підлітковій літературі (Ryzhko, 2023), медіарепрезентація в Telegram часто зберігає конфліктну рамку, наголошуючи на протистоянні з консервативними силами та загрозах, що вимагає подальшого вдосконалення етичних практик для повної інклюзивності (Поліщук, 2025).

Загалом, наукові роботи щодо теми цього дослідження вказують на складний, але динамічний процес медіарепрезентації ЛГБТК+ людей. Попри значні виклики, пов'язані зі стереотипами, мовою ворожнечі та низькою видимістю, спостерігається зростання інтересу до цієї теми з боку науковців та громадськості, а також потенціал для позитивних змін через цифрові медіа та активну позицію громадянського суспільства.

У Таблиці 1 представлено порівняльний аналіз теоретичних підходів та методологій у міжнародних та українських дослідженнях медіарепрезентації ЛГБТК+ людей.

Представлений аналіз у Таблиці 1 демонструє, що як міжнародні, так і українські дослідження визнають висхідну видимість ЛГБТК+ людей у медіа, особливо в онлайн-середовищі. Однак, спільним викликом залишається недостатня якість цієї репрезентації, яка часто обмежується стереотипами та не відображає все різноманіття ідентичностей, крім геїв. Український контекст вирізняється особливою чутливістю до мови ворожнечі, сильним впливом консервативних наративів та певним дисбалансом у висвітленні ЛГБТК+ тем, що обумовлено соціально-політичними реаліями країни. Попри ці розбіжності, обидва наукові напрямки наголошують на потребі в поглиблених емпіричних дослідженнях впливу медіа на аудиторію, вдосконаленні методологій та обов'язковому дотриманні етичних стандартів для забезпечення інклюзивної та поважної репрезентації ЛГБТК+ спільноти.

Таблиця 1.
Порівняння практики міжнародних та українських досліджень щодо медіарепрезентації ЛГБТК+¹⁵

Кри-терій	Міжнародні дослідження	Українські дослідження	Особливості україн-ського контексту
Теоретичні підходи	Квір-теорія: деконструкція бінарних опозицій, викриття цисно-рмативних наративів, фокус на плинності та соціальній скон-струйованості гендеру і сексуальності. Фрейм-аналіз: аналіз «обрамлення» тем, подій та соціальних груп.. Теорія критичних медіа: дослідження ролі ЗМІ в увічненні сте-реотипів, формуванні ідентичності, відтворення упередженості, представлення ЛГБТК+ як «інших», аморальних або патологі-зованих. Теорія соціальних репрезентацій: гендерний бінаризм та гете-ронормативність як теми, що змушують сексуальні меншини поставати об'єктом, що кидає виклик нормам.		Україна на початко-вому етапі розвитку цих досліджень, часто використовуючи вже апробовані західні те-оретичні рамки.
Методології та аналітичні підходи	Контент-аналіз: для відсте-ження еволюції видимості, активного представництва, тону та фреймінгу (напри-клад, телевізійних новин). Дискурс-аналіз: для вияв-лення упередженості, форм «іншості» (аморальності, від-чуження, медикалізації/пато-логізації). Якісний аналіз стратегій ад-вокації: для розуміння боро-тби та викликів активістів у процесі нормалізації. Аналіз перетину ідентичнос-тей: (наприклад, сексуаль-ність, раса, релігійна ідентич-ність). Мультимодальні та об-числювальні підходи: (як пот-реба) для аналізу великих ма-сивів даних у динамічному медіаландшафті.	Контент-аналіз: для вияв-лення стереотипів, негатив-ної/сенсаційної репрезентації, гендерного дисбалансу. Дискурс-аналіз: для вивчення мови ворожнечі, некоректної лексики, маніпулятивних на-ративів. Наративний аналіз: з метою виявлення глибинних змістів, ідеологічних рамок і струк-тур, через які формуються уя-влення про спільноту ЛГБТК+ у публічному дискурсі (Полі-шук, 2025). Опитування: для вивчення сприйняття аудиторією (на-приклад, підлітками) та вико-ристання онлайн-простору. Порівняльний аналіз мови: (наприклад, англійської та ук-раїнської) щодо інклюзивної лексики.	Українські дослі-дження ще активно формують свою мето-дологічну базу. Тому мають менший доступ до великих баз даних для комплексних кіль-кісних досліджень. Сильний фокус на ви-явленні та аналізі мови ворожнечі як прямого прояву дис-крімінації.

Етичні стандарти в дослідженнях ЛГБТК+ спільнот вимагають особливої уваги до принципів автономії, доброчинності, ненанесення шкоди та справедливості. Julian Chen та ін. (2024) підкреслюють, що дослідники повинні забезпечувати інформовану згоду, мінімізувати ризики, дотримуватися культурної чутливості та враховувати міжсекційність ідентичностей, щоб уникати відтворення дискримінаційних практик і сприяти справедливому розподілу користі від дослідження. Важливо чітко розрізняти поняття статі та гендеру, уникати бінарних категорій і забезпечувати видимість різноманітних ідентичностей

¹⁵ Джерело: складено автором на основі систематичного огляду наукової літератури (Boisvert, 2023; Carlson, 2014; Ferrari & Mancini, 2020; Hewitt, 2018; Jacobs & Meeusen, 2020; Nartey, 2021; Ventura, 2019; Serafin & Hrytsiv, 2022; Kasianchuk, 2022; Karpovets et al., 2022; Кузнецова, 2020; Teteriuk, 2016; Malikov, 2020; Soroka et al., 2022; Ryzhko, 2023; Shevtsova, 2020; Полішук, 2025).

(Andreassen et al., 2024). Clifford Lewis & Nina Reynolds (2021) наголошують на необхідності поваги до приватності, врахування гетерогенності ЛГБТКІА+ спільнот і чутливого підходу до збору даних. Noah Adams та ін. (2017) рекомендують залучати представників спільнот на всіх етапах дослідження, використовувати нестигматизуючу мову, гарантувати конфіденційність і розглядати альтернативні процедури згоди для неповнолітніх (Adams et al., 2017). Julie Servais та ін. (2024) підкреслюють важливість створення безпечного простору для самовираження учасників і врахування складних питань конфіденційності та автономії. Дослідники мають постійно рефлексувати щодо власної позиції, уникати повторної травма-тизації учасників і забезпечувати, щоб результати досліджень не сприяли стигматизації чи маргіналізації (Andreassen et al., 2024; Roffee & Waling, 2017; James & Platzer, 1999). Таким чином, етична парадигма у дослідженнях ЛГБТКІА+ базується на інклюзивності, партнер-стві зі спільнотами, захисті приватності та постійній етичній рефлексії.

У Таблиці 2 представлено низку викликів щодо медіарепрезентації ЛГБТК+ спільнот, виявлених у наукових дослідженнях.

Таблиця 2.
Виклики щодо медіарепрезентації ЛГБТК+ людей¹⁶

Складник/ Виклик	Опис
Географічний та культурний дисбаланс	Репрезентація ЛГБТК+ в медіа зосереджена переважно на Північній Америці та Західній Європі. В Україні та інших регіонах Східної Європи висвітлення цієї теми є відносно обмеженим і недавнім (наприклад, Kasianczuk (2022); Karpovets et al. (2022)).
Дисбаланс у фокусі на ідентичностях	ЛГБТК+ люди часто зображуються як «інші», що посилює відчуття ізоляції та стигми. Недостатня видимість стосується лесбійок, бісексуальних людей, транс-гендерних людей та інтерсекс-людей, чії історії та проблеми практично відсутні в медіапросторі.
Вплив на аудиторію	Медіа можуть суттєво вплинути як на самих ЛГБТК+ осіб, так і на загальну аудиторію, формуючи ставлення та розуміння квір-ідентичності. Для ЛГБТК+ аудиторії позитивні та різноманітні репрезентації можуть сприяти формуванню позитивної самоідентичності, тоді як негативні призводять до внутрішньої гомофобії/трансфобії. Для гетеронормативної аудиторії медіарепрезентація може сприяти подоланню стереотипів та розвитку емпатії.
Методологічні інновації	Теоретичні підходи (квір-теорія, фрейм-аналіз, критична теорія медіа); Емпіри-чні підходи аналізу медіа (контент-аналіз, дискурс-аналіз, наративний підхід, мультимодальний аналіз тощо).
Динамічний характер медіаландшафту	Соціальні мережі та ЛГБТК+ орієнтовані онлайн-платформи стають важливим інструментом для самовираження та боротьби за права, формуючи «паралель-ний медіапростір». Динаміка змін у репрезентації спостерігається після Євро-майдану та на тлі євроінтеграційних прагнень України.
Етичні аспекти	Вивчення історії ЛГБТК+ спільнот у світі та в Україні вимагає етичних підхо-дів, включаючи довіру, конфіденційність та недискримінацію. Журналісти ма-ють дотримуватися принципів рівності, справедливості та поваги до приватно-сті, уникати образливої та стигматизуючої мови. Адже мова ворожнечі часто ви-никає в контексті дій ЛГБТК+ спільноти та супроводжується закликами до на-сильства.

¹⁶ Джерело: складено автором на основі систематичного огляду наукової літератури (Chen et al., 2024; Coker et al., 2023; Kasianchuk, 2022; Karpovets et al., 2022; Nartey, 2021; Rodriguez et al., 2025; Shevtsova, 2020; Ventura, 2019; Ferrari & Mancini, 2020; McNroy & Craig, 2016; Myers, 2025; Soroka et al., 2022a; Teteriuk, 2016; Plakhotnik & Mayerchyk, 2023; Zhuravska & Rosinska, 2022; Кузнецова, 2020; Маліков, 2020; Полішук, 2025).

Таблиця 2 висвітлює ключові виклики в медіарепрезентації ЛГБТК+ спільнот, такі як географічний дисбаланс (з переважним фокусом на Північній Америці та Західній Європі), недостатня видимість певних ідентичностей (зокрема, лесбійок, бісексуальних людей, трансгендерних людей та інтерсекс-людей) та поширення мови ворожнечі, яка часто супроводжує висвітлення ЛГБТК+ тем. Ці проблеми підкреслюють потребу в глибшому вивченні локальних контекстів, як в Україні, де суспільне ставлення поступово еволюціонує під впливом євроінтеграції, але правовий статус ЛГБТК+ (наприклад, станом на 17.09.2025 не ухвалено законопроект про реєстровані партнерства) суттєво відрізняється від західних стандартів. Дослідження акцентують на емпіричному аналізі впливу медіа на аудиторію (як ЛГБТК+, так і гетеронормативну) та необхідності етичних стандартів для журналістів, включаючи дотримання принципів рівності, поваги до приватності та уникнення стигматизуючої мови, щоб запобігти маргіналізації та сприяти справжній інклюзивності.

Висновки

Систематичний огляд міжнародних та українських досліджень медіарепрезентації ЛГБТК+ людей вказав на те, що видимість ЛГБТК+ в медіа зростає, проте якість цієї репрезентації все ще є проблемою, оскільки вона часто обмежується стереотипними та негативними наративами (наприклад, зображення як «інших», аморальних чи патологізованих), не відображає повне різноманіття ідентичностей (з недостатньою увагою до лесбійок, бісексуальних людей, трансгендерних людей, інтерсекс-людей та небінарних людей), містить мову ворожнечі та упередження, що сприяють маргіналізації спільноти.

Було визначено, що міжнародні дослідження медіарепрезентації ЛГБТК+ базуються на широкому спектрі теоретичних підходів. Зокрема, квір-теорія відіграє ключову роль, деконструючи бінарні опозиції та викриваючи циснормативні наративи, а також підкреслює плинність та соціальну сконструйованість сексуальності та гендеру. Застосування квір-теорії до медіааналізу призвело до виникнення ЛГБТ/квір-медіа-студій, які вивчають вплив медіазображень на самоідентичність ЛГБТК+ людей та їхнє сприйняття аудиторією. Фрейм-аналіз розкриває, як медіа «обрамлюють» теми, впливаючи на суспільне сприйняття. Виявлено, що попри зростання загальної уваги до ЛГБТК+ тематики, активне представництво та прямий голос ЛГБТК+ людей у новинах не збільшуються пропорційно (зокрема, геї частіше представлені, ніж лесбійки та трансгендерні люди). Критична теорія медіа вказує, що ЗМІ часто відтворюють упередженість, представляючи ЛГБТК+ як «інших», аморальних або патологізованих, що може сприяти їхній ізоляції.

Було визначено, що українські медіа часто ігнорують ЛГБТК+ тематику або представляють її стереотипно, негативно чи сенсаційно. Відповідно, це призводить до створення хибних образів (наприклад, асоціація гомосексуальності з хворобою), маргіналізації та відчуття «іншості», а також недостатньої видимості, особливо для лесбійок, бісексуальних людей, трансгендерних людей та інтерсекс-людей. Попри певні політичні досягнення ЛГБТК+ руху в Україні, спостерігається зростання гомофобних нападів та настроїв, що безпосередньо впливає на медіарепрезентацію. Тому в медійному дискурсі часто зустрічається гомофобна та трансфобна лексика, маніпулятивні наративи та «сенсаційність».

Досліджено, що з розвитком цифрових технологій онлайн-простір та соціальні мережі стали важливим інструментом для самовираження спільноти та формування контрнаративів, дозволяючи ЛГБТК+ людям безпосередньо взаємодіяти з аудиторією та створювати власний контент. Однак, онлайн-простір також є джерелом агресії та мови ворожнечі. Встановлено, що як українські, так і міжнародні науковці активно обговорюють питання дотримання журналістських стандартів та етики при висвітленні ЛГБТК+ тематики. Наголошується на необхідності подолання стереотипів, уникнення упередженості та забезпечення

справедливого представлення різноманітних ідентичностей, а також на важливості використання інклюзивної мови.

Декларація про генеративний штучний інтелект та технології, що використовують штучний інтелект у процесі написання. Автор підтверджує, що під час підготовки цього рукопису не використовувалися інструменти штучного інтелекту для створення, написання або редагування тексту. Усі результати є оригінальними та отримані без допомоги ШІ.

Посилання

- Adams, N., Pearce, R., Veale, J., Radix, A., Castro, D., Sarkar, A., & Thom, K. (2017). Guidance and ethical considerations for undertaking transgender health research and institutional review boards adjudicating this research. *Transgender Health*, 2, 165–175. <https://doi.org/10.1089/trgh.2017.0012>
- Anteby, M., & Anderson, C. (2014). The shifting landscape of LGBT organizational research. SSRN. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2456641
- Avenant, S. (2024). (Un)scaffolding gender: Social media and the evolution of nonbinary identity. *Internet Histories*, 9(1–2), 144–162. <https://doi.org/10.1080/24701475.2024.2431797>
- Berger, M., Taba, M., Marino, J., Lim, M., & Skinner, S. (2022). Social media use and health and well-being of lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer youth: Systematic review. *Journal of Medical Internet Research*, 24(9), Article e38449. <https://doi.org/10.2196/38449>
- Boisvert, S. (2023). Réflexions sur le potentiel de queerisation des études télévisuelles et de l'analyse des séries télévisées. *Les cahiers du CEDREF*, 26. <https://doi.org/10.4000/cedref.2019>
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203824979>
- Cao, S., Geng, M., Li, O., & Pan, R. (2022). Research on the image construction of LGBT groups from different media perspectives. In *Proceedings of the 2022 3rd International Conference on Mental Health, Education and Human Development (MHEHD 2022)*. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.220704.092>
- Carlson, D. L. (2014). Postqueer? Examining tensions between LGBT studies and queer theory: A review of LGBT studies and queer theory. *Journal of LGBT Youth*, 11(1), 95–100. <https://doi.org/10.1080/19361653.2014.840767>
- Chen, J., Andreassen, K., & Mason, L. (2024). Engendering ethics: Recognition and inclusion of intersectional identities in queer communities when conducting population survey research. *Continuum*, 38, 292–306. <https://doi.org/10.1080/10304312.2024.2338478>
- Coker, M., Quinn, S., O'Neil, G., & Ruppel, E. (2023). "It allows me to be 'me'": Self-presentation, authenticity, and affordances among LGBTQ+ social media users. *Human Communication & Technology*, 3(2). <https://doi.org/10.17161/hct.v3i2.18641>
- Coviello, P. (2025). Have joy: Queer theory and Mormon studies. *Mormon Studies Review*, 12, 57–69. <https://doi.org/10.5406/21568030.12.07>
- Engel, S. M. (2013). Frame spillover: Media framing and public opinion of a multifaceted LGBT rights agenda. *Law & Social Inquiry*, 38(2), 403–441. <https://doi.org/10.1111/j.1747-4469.2012.01319.x>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- Ferrari, F., & Mancini, T. (2020). Gender binary themata in social representations of sexual minorities: A ten year scoping review. *Sexuality & Culture*, 24, 2202–2229. <https://doi.org/10.1007/s12119-020-09716-6>
- Gerbner, G., & Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26(2), 173–199. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1976.tb01397.x>
- GLAAD. (2024). Studio Responsibility Index 2024. <https://glaad.org/sri/2024/>
- GLAAD. (2025). Studio responsibility index 2025. <https://glaad.org/sri/2025/>
- Gross, L. (2001). *Up from invisibility: Lesbians, gay men, and the media in America*. Columbia University Press.
- Hewitt, A. (2018). An introduction to queer theory. *Seen and Heard; Literary Cultures*, (2), 1–4.

- Higueras-Ruiz, M. J., & González-Corisco, M. (2025). LGBTQ+ representation in American fiction series: Analysis of archetypes in queer characters on the streaming platform Max. *Sexuality & Culture*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s12119-025-10361-0>
- Jacobs, L., & Meeusen, C. (2020). Coming out of the closet, also on the news? A longitudinal content analysis of patterns in visibility, tone and framing of LGBTs on television news (1986–2017). *Journal of Homosexuality*, 68(2), 1–25. <https://doi.org/10.1080/00918369.2020.1733352>
- James, T., & Platzter, H. (1999). Ethical considerations in qualitative research with vulnerable groups: Exploring lesbians' and gay men's experiences of health care – A personal perspective. *Nursing Ethics*, 6, 73–81. <https://doi.org/10.1177/096973309900600108>
- Karpovets, M., Petrushkevych, M., & Shershynova, O. (2022). The specifics of religious issues in Ukrainian gender electronic mass media. *Journal of Education Culture and Society*, 13(2), 515–530. <https://doi.org/10.15503/jecs2022.2.515.530>
- Kasianchuk, M. (2022). Hate speech towards LGBT in Ukrainian online media. *Sociology: Theory, Methods, Marketing*, (2), 138–161. <https://doi.org/10.15407/sociology2022.02.138>
- Labor, J. S., & San Pascual Ma. R. S. (2022). Online discourse framing of LGBTQIA+ student activism in the Philippines. In *LGBTQ digital cultures* (pp. 24–47). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003196457-3>
- Lewis, C., & Reynolds, N. (2021). Considerations for conducting sensitive research with the LGBTQIA+ communities. *International Journal of Market Research*, 63, 544–551. <https://doi.org/10.1177/14707853211030488>
- McInroy, L. B., & Craig, S. L. (2016). Perspectives of LGBTQ emerging adults on the depiction and impact of LGBTQ media representation. *Journal of Youth Studies*, 20(1), 32–46. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1184243>
- Myers, L. J. (2025). Changing the channel: How queer representation in mainstream media influences social perceptions in young adult viewers [Master's thesis, University of Northern Colorado]. UNC Scholarship & Creative Works @ Digital UNC. <https://digscholarship.unco.edu/theses/350>
- Nartey, M. (2021). Marginality and otherness: The discursive construction of LGBT issues/people in the Ghanaian news media. *Media, Culture & Society*, 44, 785–801. <https://doi.org/10.1177/01634437211045552>
- Ng, R., Chow, T. Y. J., & Yang, W. (2024). News media coverage of LGBT identities over 10 years in a 400-million-word corpus. *PLOS One*, 19(1), Article e0300385. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0300385>
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*, 372, n71. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Payne, R. (2024). Queer by numbers, or what is happening to popular discourses of LGBTQ+ media representation? *Queer Studies in Media & Popular Culture*, 9(2), 183–199. https://doi.org/10.1386/qsmpe.00128_1
- Plakhotnik, O., & Mayerchik, M. (2023). Pride contested: Geopolitics of liberation at the buffer periphery of Europe. *Lambda Nordica*, 28(2–3), 25–53. <https://doi.org/10.34041/ln.v.874>
- Dr. Divya Jyoti Randev. (2022). Role of the Media in an Unequal World: LGBTQ Gender Identity and Portrayal. *Journal of Media, Culture and Communication*, 2(01), 1–7. <https://doi.org/10.55529/jmcc21.1.7>
- Rodriguez, R., Beronilla, Z. ., Colita, L. A. V. ., & Tulud, D. (2025). Framing LGBTQIA+ Identities: A Critical Discourse Analysis of Gender and Sexuality Representation in Student Publications. *International Journal of Language and Literary Studies*, 7(2). 344–363. <https://doi.org/10.36892/ijlls.v7i2.2060>
- Roffee, J., & Waling, A. (2017). Resolving ethical challenges when researching with minority and vulnerable populations: LGBTIQ victims of violence, harassment and bullying. *Research Ethics*, 13, 4–22. <https://doi.org/10.1177/1747016116658693>
- Ryzhko, O. (2023). The subject of queer community in teenage books: Ukrainian discourse. *State and Regions. Series: Social Communications*, 98–109. [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2023.4\(56\).12](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2023.4(56).12)
- Sedgwick, E. K. (1990). *Epistemology of the closet*. University of California Press. <https://doi.org/10.1525/9780520934481>

- Self, J. M. (2015). Queering center: A critical discourse analysis of university LGBT center theoretical foundations. *Journal of Critical Thought and Praxis*, 4(2). <https://doi.org/10.31274/JCTP-180810-48>
- Serafin, A., & Hrytsiv, N. (2022). Politically correct vocabulary in modern English-language media text and ways of rendering it into Ukrainian. *Young Scientist*, 1(101), 186–193. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-1-101-39>
- Servais, J., Vanhoutte, B., Maddy, H., & Godin, I. (2024). Ethical and methodological challenges conducting participative research with transgender and gender-diverse young people: A systematic review. *International Journal of Transgender Health*, 25(3), 419–438. <https://doi.org/10.1080/26895269.2024.2323524>
- Shevtsova, M. (2020). Fighting «Gayropa»: Europeanization and instrumentalization of LGBTI rights in Ukrainian public debate. *Problems of Post-Communism*, 67(6), 500–510. <https://doi.org/10.1080/10758216.2020.1716807>
- Soroka, Y., Crawley, S. L., Dzyuba, O., & Green, A. (2022a). Perverts or heroes in the post-socialist «cold war»: Formula stories of lesbian/bisexual/queer women and transgender people in Ukrainian media. *Symbolic Interaction*, 46(2), 133–158. <https://doi.org/10.1002/symb.627>
- Soroka, Y., & Crawley, S. (2022b). Perverts or heroes in the post-socialist “cold war” [Video]. YouTube. https://youtu.be/v3dCj0yYm_g
- Teteriuk, M. (2016). Between ‘the Russian World’ and ‘the Ukrainian Nation’: Kyiv Pride Before and After Euromaidan. *Institut Für Die Wissenschaften Vom Menschen*. <https://www.iwm.at/read-listen-watch/transit-online/between-the-russian-world-and-the-ukrainian-nation-kyiv-pride-before-and-after-euromaidan/>
- van Dijk, T. A. (2023). Analyzing frame analysis: A critical review of framing studies in social movement research. *Discourse Studies*, 25(2), 153–178. <https://doi.org/10.1177/14614456231155080>
- Ventura, R. (2019). LGBT/Queer media studies: aportaciones para su consolidación como campo de estudio [Doctoral dissertation, Universidad de La Rioja]. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=256912>
- Yan, T. (2025). An increasing acceptance of LGBT: Media representation of LGBTQ social media influencers in China. *Environment and Social Psychology*. <https://doi.org/10.59429/esp.v10i2.3441>
- Yuan, G., Agatha, M., & Guintu, A. (2025). LGBT representation in film and media: Social impact and future development: A literature review. *International Journal of Education and Social Development*. <https://doi.org/10.54097/kr2wj51>
- Zhuravska, O., & Rosinska, O. (2022). The phenomenon of social invisibility of certain Ukrainian citizens categories during crisis periods. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 14(4), Article 9. <https://doi.org/10.21659/rupkatha.v14n4.09>
- Кузнецова, Т. (2020). Риторика ненависті в сучасних медіа: український контекст [Hate rhetoric in contemporary media: Ukrainian context]. *LINGUA MONTENEGRINA*, XIII(1)(25), 151–161. <https://doi.org/10.46584/lm.v25i1.767>
- Лисиця, Н., Холодний, Г., Ус, М., Скориніна-Погрібна, О & Белікова Ю. (2023). Сучасний маркетинг у цифровому просторі: монографія [Modern marketing in the digital space: monograph]. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30598>
- Маліков, В. (2020). Вивчення історії ЛГБТ-спільноти в міському просторі: доступність джерел та етичні виклики [Studying the history of the LGBT community in urban space: Source availability and ethical challenges]. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства, (1), 14–19. <http://aprus.khpi.edu.ua/article/view/2227-6890.2020.1.03>
- Поліщук, Л. В. (2025). Аналіз наративів про ЛГБТК+ на телеграм-каналі «ТрухаУкрaina» [Analysis of LGBTQ+ narratives in the telegram channel “TruhaUkraine”]. *Обрії друкарства*, 34–51. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2025.2\(18\).338196](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2025.2(18).338196)

Надійшла до редакції 19.07.2025.
Прийнято до друку 23.09.2025
Оприлюднено 05.10.2025